

حق ثبت اختراع یا پتنت چیست؟

پتنت یک حق اختصاصی است که به یک اختراع که عبارتست از یک محصول یا فرایند که راه جدیدی را برای انجام کاری فراهم می کند و یا یک راه حل فنی جدید را برای مشکلی ارائه می دهد، داده می شود. یک پتنت، محافظت برای اختراع مالک پتنت را فراهم می کند. حفاظت برای مدت زمان محدودی است که عموماً ۲۰ سال می باشد. پتنتها از طریق شناساندن خلاقیت افراد به آنها و دادن پاداش مادی در ازای اختراعات تجاری آنها، در افراد ایجاد انگیزه می کنند. این انگیزه های نوآوری را تقویت می کند که آن، بالا رفتن کیفیت زندگی بشر را بیمه می کند

مالک پتنت چه حقوقی دارد؟

مالک پتنت این اختیار را دارد که تصمیم بگیرد چه کسی می تواند یا نمی تواند از اختراع ثبت شده در مدت زمانی که اختراع تحت محافظت است، استفاده کند. مالک پتنت می تواند اجازه یا حق امتیاز استفاده از پتنت را به هر بخشی که می خواهد، تحت شرایط توافق دو جانبه، واگذار نماید. همچنین مالک پتنت می تواند حق اختراع را به فرد دیگری بفروشد که در اینصورت او مالک جدید پتنت خواهد بود. هنگامیکه مدت زمان یک پتنت به پایان می رسد، محافظت آن تمام می شود و اختراع وارد حوزه عمومی می شود، اینجاست که مالک، دیگر حقوق اختصاصی پتنت را ندارد و منافع اقتصادی آن در دسترس دیگران قرار می گیرد.

پتنتها چه نقشی را در زندگی روزمره ایفا می کنند؟

حقیقتاً، اختراعات ثبت شده در تمام جوانب زندگی انسان نفوذ کرده اند. از روشنایی الکتریکی (پتنت متعلق به ادیسون و شوان) و پلاستیک (پتنت متعلق به باکلند (گرفته تا خودکارهای سرگرد (پتنت متعلق آن به بیزو) و ریزپردازنده ها (برای مثال متعلق به اینتل). (تمام مالکان پتنت در قبال محافظت پتنت، متعهد می شوند که تمام اطلاعات مربوط به اختراعاتشان را برای عموم فاش کنند بدین منظور که مجموعه دانش فنی را در جهان نمی سازند. افزایش همیشگی دانش عمومی، خلاقیت و نوآوری را در افراد ترقی می دهد. در این روش پتنتها نه تنها فقط حفاظت برای مالک را فراهم می کنند، بلکه اطلاعات ارزشمندی را برای محققان و مخترعان نسلهای آینده مهیا می کنند.

یک پتنت چگونه واگذار می شود؟

اولین قدم در ایمن کردن یک پتنت، بایگانی کردن تقاضانامه پتنت است. به طور کلی، تقاضانامه پتنت شامل عنوان اختراع است، به همان خوبی که باید زمینه فنی را نشان دهد، باید شامل سابقه و توضیح اختراع به زبان ساده و دلایل کافی باشد که فردی با قدرت درک متوسط آن رشته بتواند از اختراع استفاده و آنرا تکثیر کند. معمولاً این توضیحات به همراه لوازم دیدنی از قبیل طرحها، نقشهها یا نمودارها هستند که برای بهتر توضیح دادن اختراع، بکار می روند. همچنین تقاضانامه شامل "ادعا" است که آن اطلاعاتی است که وسعت حفاظت داده شده توسط پتنت را تعیین می کند

کدام انواع از اختراعات می توانند محافظت شوند؟

بطور کلی یک اختراع باید این شرایط را برآورده کند تا بوسیله پتنت محافظت شود. باید کاربرد عملی داشته باشد، جزئی از نوآوری را نمایش دهد، یعنی بعضی از ویژگی های جدید که در مجموعه دانش موجود در یک رشته فنی شناخته شده نباشد. این دانش موجود، "علم پیشین" نامیده می شود. اختراع باید یک قدم خلاق بردارد که توسط فردی با دانش متوسط در یک زمینه فنی، نتواند استنباط شود. در نهایت، حقیقت موضوع باید به عنوان "قابل ثبت بودن" تحت قانون پذیرفته شود. در بسیاری از کشورها، نظریات علمی، روشهای ریاضی، گونه های گیاهان و حیوانات، اکتشافات مواد طبیعی، شیوه های تجاری یا روشهای درمان برای پزشکی (برخلاف محصولات پزشکی)، معمولاً قابل ثبت نیستند.

چه کسی پتنت را واگذار می کند؟

پتنت بوسیله یک اداره ملی یا منطقه ای که برای بسیاری از کشورها کار می کند از قبیل اداره پتنت اروپا (EPO) و سازمان مالکیت فکری آفریقا (OAPI) واگذار می شود. تحت بعضی از سیستمهای منطقه ای متقاضی برای محافظت از اختراع در یک یا چند کشور درخواست می کند و هر کشور برای محافظت پتنت درون مرزهایش، تصمیم گیری می کند. معاهده همکاری پتنت (WIPO)، بایگانی کردن یک تقاضای بین المللی را تنها اثری مشابه بایگانی کردن تقاضاهای ملی در کشورهای برگزیده را دارد، مهیا می کند. کسی که متقاضی حفاظت است ممکن است یک

درخواست نامه را بایگانی کند و در هر تعداد از کشورهای صاحب امضاء که مورد نیاز است درخواست حفاظت کند

سرمایه گذاری خطرپذیر (Venture Capital) در طرح های دانش بنیان

سرمایه خطرپذیر (Venture Capital)، سرمایه‌ای است که به همراه کمک‌های مدیریتی، در اختیار شرکت‌های جوان، کوچک، بسرعت در حال رشد و دارای آتیه اقتصادی قرار می‌گیرد. سرمایه‌گذاران خطرپذیر بطور عمده:

- ۱- شرکت‌های در حال رشد و تازه تاسیس را تامین مالی می‌کنند
- ۲- سهام شرکت را خریداری می‌کنند (تامین مالی از طریق دارایی)
- ۳- در توسعه محصول یا خدمات جدید کمک می‌کنند
- ۴- با مشارکت فعال در شرکت ایجاد ارزش می‌کنند
- ۵- با مشارکت فعال در شرکت ایجاد ارزش می‌کنند
- ۶- با انتظار سود بالاتر ریسک‌های بیشتر را می‌پذیرند
- ۷- گرایش بلند مدت دارند

در واقع VC واسطه مالی میان موسسات سرمایه‌گذار اصلی (صندوق‌های دارای امکان سرمایه‌گذاری نظیر صندوق‌های بازنشستگی، بانک‌ها، موسسات بیمه و...) و شرکت‌های بسرعت در حال رشد نوآوری -محور است. عموماً موسسات سرمایه‌گذار اصلی، بعنوان شریک با مسئولیت محدود (Limited Partner) عمل می‌نمایند و VC نقش شریک مدیریتی (General Partner) را ایفا می‌کند و مسئولیت فعالیت‌هایی که از طریق منابع مالی LP انجام می‌شود را عهده دار است.

برتری شرکت‌های کوچک و متوسط نسبت به شرکت‌های بزرگتر، در شیوه عملکرد سازمانی آنهاست. شرکت‌های کوچک انعطاف پذیرترند، نسبت به تغییرات خارجی از خود واکنش نشان می‌دهند و از ارتباطات داخلی کارآمدتری برخوردارند. لیکن از بُعد مدیریتی و فنی و کمبود منابع مالی با مشکل مواجهند. عموماً این شرکت‌ها در دستیابی به منابع تامین مالی از طریق وام‌های بانکی و سایر کانال‌های سنتی تامین مالی موفق نیستند زیرا اندازه کسب‌وکار و میزان امنیت آن، از جمله مهمترین شاخص‌های ارزیابی بانک‌ها برای سرمایه‌گذاری هستند، طوری که مدیران بانک‌ها، کسب‌وکارهای بزرگتر را به کوچکتر ترجیح می‌دهند. شرکت‌های کوچک و جدید نزد بانک‌ها، هم از نظر فنی و هم از نظر جایگاهشان در بازار چندان معتبر نیستند و این امر ارزیابی‌های بانک‌ها را با مشکل مواجه می‌کند. از سوی دیگر بانک‌ها برای اعطای وام، متحمل هزینه بررسی، راهبری و پیگیری اعتبارات نیز می‌شوند، لذا اعطای وام‌های بزرگتر نسبت به کوچکتر، برای بانک‌ها مقرون به صرفه‌تر است. سرمایه‌گذاران خطرپذیر مدیران خیره ریسک سرمایه‌ها هستند و از نوآورترین و امیدبخش‌ترین شرکت‌ها حمایت مالی و مدیریتی به عمل می‌آورند. این حمایت‌ها از ایده‌های جدیدی است که قادر به تامین مالی از طریق بانک‌ها نیستند و محصولات و خدمات را از طریق مشارکت در مدت زمان ۵ تا ۸ سال به نتیجه می‌رسانند. در واقع زمانی که سرمایه‌گذاری صورت می‌گیرد، سرمایه‌گذار مالک بخشی از سهام شرکت سرمایه‌پذیر می‌شود که عملاً تا زمان بلوغ شرکت (۵ تا ۸ سال بعد) غیر قابل نقد کردن است. در عین حال شرکت مبتنی بر فناوری، نیازمند سرمایه‌گذاری‌های بیشتر نیز هست که معمولاً هر سال یا هر ۲ سال یکبار بر اساس ارزشگذاری توافق شده اتفاق می‌افتد. لیکن تا زمانی که شرکت اکتساب نشده یا وارد بازار سرمایه عمومی نشده است، نمی‌توان ارزش دقیقی برای آن تعیین نمود.

صندوق سرمایه گذاری مشترک چیست؟

صندوق سرمایه گذاری چیزی نیست جز مجموعه ای از سهام، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار. در واقع می توان آن را به صورت شرکتی در نظر گرفت که در آن افراد مختلف پول های خود را روی هم می گذارند و در سبدهی از اوراق بهادار سرمایه گذاری می کنند. در نتیجه، شما به جای سرمایه گذاری در یک سهم یا اوراق مشارکت خاص در یک صندوق سرمایه گذاری مشترک سرمایه گذاری می کنید. شما براساس قوانین و مقررات مرتبط با پرداخت مبلغی در مجموعه ی سبد سرمایه گذاری می کنید. همین تنوع در سرمایه گذاری سبب کاهش خطر آن می شود و سبب افزایش جذابیت صندوق سرمایه گذاری می شود. صندوق سرمایه گذاری به سه روش به سرمایه گذاران خود سود می دهد: ۱. سود ناشی از معاملات سهام یا اوراق مشارکت موجود در سبد سرمایه گذاری. ۲. سود نقدی سهام و یا بهره ی پرداخت شده به اوراق مشارکت موجود در سبد سرمایه گذاری. ۳. افزایش ارزش سهم سرمایه گذار در صندوق سرمایه گذاری که سرمایه گذار می تواند با فروش سهم خود در صندوق سود کسب کند. معمولاً صندوق ها این امکان را به شما می دهند که به جای دریافت سود نقدی، آن را دوباره در خود صندوق، سرمایه گذاری کنید و بدین ترتیب مالک تعداد بیشتری از واحدهای صندوق شوید.

مزایای صندوق های سرمایه گذاری

۱. مدیریت حرفه ای: یکی از مزایای مهم صندوق های سرمایه گذاری آن است که توسط گروهی از تحلیل گران و افراد حرفه ای مدیریت می شوند و همین مساله نکته ی بسیار مهمی برای سرمایه گذاران به ویژه سرمایه گذاران خرد و غیر حرفه ای به شمار می رود. ۲. تنوع: براساس تئوری های مالی با افزایش تنوع در سرمایه گذاری می توان خطر سرمایه گذاری را کاهش داد و کاهش قیمت یک سهم را با افزایش در سایر اوراق بهادار جبران کرد. معمولاً سبد صندوق های سرمایه گذاری بزرگ حاوی ده ها سهم و یا اوراق مشارکت متنوع است تا خطر سرمایه گذاری به حداقل برسد. ۳. سادگی: سرمایه گذاری در صندوق های سرمایه گذاری ساده است و نیازی به تحلیل های پیچیده ندارد.

معایب صندوق های سرمایه گذاری

۱- مدیریت حرفه ای: همانطور که مدیریت حرفه ای یکی از مزایای صندوق های سرمایه گذاری است یکی از معایب آن نیز به شمار می رود. چون مدیران حرفه ای ممکن است به فکر منافع خود باشند و همواره در جهت بهتر شدن بازدهی سرمایه گذاران عمل نکنند (به ویژه اگر درآمد آن ها ارتباط چندانی با سود صندوق نداشته باشد). ۲. تنوع زیاد: تنوع بیش از حد ممکن است سبب کاهش بازدهی سرمایه گذار شود زیرا اگر در یک سهم سود زیادی کسب کنید به دلیل آنکه آن سهم بخش کوچکی از سبد را تشکیل می دهد، بازدهی شما تغییر چندانی نخواهد داشت.

انواع صندوق های سرمایه گذاری

صندوق های سرمایه گذاری بسیار متنوعی در سطح جهان وجود دارد. ولی به طور کلی صندوق های سرمایه گذاری در سه دسته از ابزارهای مالی سرمایه گذاری می کنند: اوراق دارایی (سهام)، اوراق بدهی (اوراق قرضه شرکتی) و اوراق قرضه مشارکت دولتی (بدون ریسک). بازده صندوق های سرمایه گذاری، با استفاده از ارزش خالص دارایی یا NAV ارزیابی شده و واحدهای آن قیمت گذاری می شوند. یکی از انواع معروف صندوق های سرمایه گذاری، صندوق سرمایه گذاری قابل معامله در بورس (EXCHANGE TRADED FUND) یا ETF نام دارد که گرچه مانند صندوق های سرمایه گذاری معمولی است ولی مانند یک سهم در بازار سرمایه معامله و قیمت آن در نتیجه ی عرضه و تقاضا مشخص می شود.

ارزش خالص دارایی ها یا NAV (NET ASSET VALUE)

همانطور که گفته شد شما با پرداخت مبلغی مالک بخشی از صندوق سرمایه گذاری می شوید NAV. یا ارزش خالص دارایی ها در واقع ارزش مجموعه ی سرمایه گذاری صندوق تقسیم بر تعداد سهام آن است که در پایان هر روز معاملاتی با توجه به تغییرات قیمت سهام، اوراق بهادار و سود های نقدی تعلق گرفته به آن محاسبه میشود.

صندوق های سرمایه گذاری موجود در ایران

در ایران براساس اساسنامه ی تاسیس صندوق های سرمایه گذاری، تعدادی صندوق سرمایه گذاری در حال فعالیت هستند. هر صندوق سرمایه گذاری خود دارای سایت اینترنتی مجزایی می باشد. در سایت هر یک از صندوق های سرمایه گذاری اطلاعات زیادی در مورد نحوه ی سرمایه گذاری، ابطال آن و سایر موارد و مسایل قانونی وجود دارد.

فرا بورس چیست؟

ورود به بازار اوراق بهادار از جمله اهداف شرکتها محسوب می‌شود. اما این واقعیت که دستیابی سریع و آسان به بازار اوراق بهادار برای تعداد عمده‌ای از شرکت‌های سهامی فعال در کشور میسر نبوده و این شرکت‌ها از مزایای بازار سرمایه محروم بوده‌اند، قبل از ایجاد فرا بورس مشهود بوده است.

بنابراین فرا بورس ایران با ساختار و جایگاه قانونی مشابه بورس ولی با شرایط پذیرش و معامله ساده تر ایجاد گردید تا حوزه شمول بازار سرمایه کشور را گسترش دهد. مهم‌ترین وظیفه فرا بورس ایران، ساماندهی و هدایت بخشی از بازار سرمایه می‌باشد که شرایط ورود به بورس اوراق بهادار را نداشته یا تمایل به ورود سریع تر به بازار را دارند، لذا رویه‌های پذیرش شرکت‌ها و تنوع شرایط پذیرش به گونه ایست که شرکت‌ها با احراز حداقل شرایط و در سریع ترین زمان ممکن، امکان ورود به بازار را داشته و از کلیه مزایای شرکت‌های پذیرفته شده در بازار اوراق بهادار استفاده کنند. نام این بازار در ایران از معادل انگلیسی آن **over the counter** گرفته شده است. به همین دلیل به این بازار اختصاراً **otc** نیز گفته می‌شود. قابل ذکر است که سازمان بورس اوراق بهادار به عنوان نهاد ناظر بر فعالیت‌های مالی و عملیاتی شرکت‌های بورس، فرا بورس و بورس کالا نظارت کامل دارد.

تفاوت‌های فرا بورس با بورس

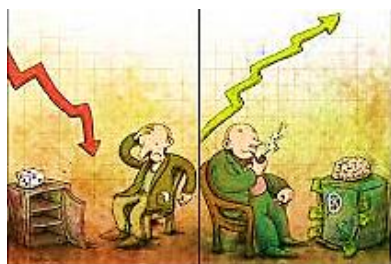
شرکت فرا بورس ایران همچون دو بورس فعال کشور - بورس اوراق و بورس کالا- با مجوز شورای عالی بورس ایجاد شده و تحت نظارت سازمان بورس اوراق بهادار قرار دارد، با این تفاوت که ورود به بازارهای فرا بورس از شرایط و الزامات کمتری برخوردار بوده و شامل بازارهای متنوعی می‌باشد که این تفاوت‌ها را به اختصار در زیر تشریح می‌کنیم:

الف) تفاوت در بازارها: (۱) بر اساس دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرا بورس ایران، فرا بورس دارای پنج بازار (اول، دوم، سوم (عرضه)، ابزارهای نوین مالی و پایه) است. پذیرش شرکت‌های سهامی عام در بازار اول و بازار دوم و پذیرش سایر اوراق بهادار صرفاً در بازار ابزارهای نوین مالی صورت می‌پذیرد. بازار سوم جهت عرضه یکجا و پذیره‌نویسی اوراق بهادار و بازار پایه جهت درج و نقل و انتقال سهام شرکت‌هایی است که بر اساس الزام بند ب ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم توسعه، مشمول ثبت نزد سازمان بورس و اوراق بهادار بوده و امکان پذیرش در یکی از بازارهای بورس یا فرا بورس را ندارند. (۲) شرکت بورس تهران دارای ۲ بازار اول و دوم می‌باشد.

ب) تفاوت در فرآیند پذیرش

مزایای پذیرش شرکت‌ها در فرا بورس

بر اساس مقررات، کلیه مزایای موجود برای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، برای اوراق بهادار و سهام شرکت‌های پذیرفته شده در فرا بورس نیز تعریف شده‌اند. این موارد از جمله موارد زیر می‌باشند:

● **تامین مالی آسان و ارزان:** کارکرد اصلی بورس و فرا بورس، تجهیز جمع آوری و هدایت پس اندازهای کوچک مردم برای اجرای طرح‌های بزرگ اقتصادی، جهت فراهم آوردن ضریب نقد پذیری بیشتر سرمایه، شفافیت و امکان نظارت بیشتر. **فرا بورس** نیز مانند بورس راهی برای تامین مالی ارزان قیمت شرکت‌ها است.

● افزایش نقد شوندگی سهام

● **بهره‌مندی از معافیت مالیاتی شرکت‌های پذیرفته شده در فرا بورس:** بر این اساس شرکت‌های پذیرش شده در بازار **فرا بورس** ایران مشمول مزایای مالیاتی قابل توجهی خواهند شد که مقدار آن بر اساس لایحه ای که توسط دولت به مجلس شورای اسلامی ارائه شده تا میزان ۱۰ درصد تخفیف خواهد بود.

● **نقل و انتقال سهام به صورت آسان - سریع و کم هزینه:** با فعالیت **فرا بورس** چه در رابطه با سهام شرکت‌های پذیرفته شده و چه در رابطه با معاملات عمده موردی این نقل و انتقال با سهولت انجام خواهد گرفت.

● **شفافیت و اعتبار قیمت سهام به واسطه مبادله در فرا بورس:** با توجه به نظارت و شفافیت مکانیسم عرضه و تقاضا قیمت سهام شرکت‌ها در **فرا بورس** مبین شرایط روشنی برای وضعیت مالی شرکت است و در همه معاملاتی که شرکت یا سهامداران آن انجام می‌دهند می‌تواند مبنای عمل قرار گیرد.

● **اطلاع رسانی هماهنگ و عادلانه به سرمایه‌گذاران بالفعل و بالقوه:** پس از پذیرش سهام شرکت‌ها در **فرا بورس** مکانیسم‌های قانونی و مراجع رسمی برای اعلام اطلاعات شرکت وجود خواهد داشت و پس از آن ارائه اطلاعات و شفافیت بیشتر عملکرد مدیران خواهد شد.

● **بهره‌گیری از امکان وثیقه‌گذاری سهام و اخذ ساده تر تسهیلات بانکی**

● **معرفی شرکت و محصولات به طیف وسیعی از اقشار جامعه و افزایش اعتبار شرکت**

● **پیش‌بینی فرآیند ساده خروج از فرا بورس** برگرفته از وبسایت www.asrebank.ir

